

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική Σχολή		
ΤΜΗΜΑ	Φιλοσοφίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΠ2.6	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Νεότερη Φιλοσοφία: Ορθολογισμός-εμπειρισμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι αφενός η περιγραφή και ανάδειξη του διανοητικού, επιστημονικού και φιλοσοφικού, πλαισίου εντός του οποίου αναπτύχθηκαν τα δύο φιλοσοφικά ρεύματα του ορθολογισμού (ρασιοναλισμού) και εμπειρισμού και αφετέρου η διερεύνηση της ακριβούς φύσης τής σχέσης μεταξύ των δύο ρευμάτων (αντιθετική/συμπληρωματική, διαμάχης/αλληλεπίδρασης, κτλ.). Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται ότι:</p> <p>-Θα είναι σε θέση να εντοπίσουν και να προσδιορίσουν το βασικό (επιστημολογικό) πεδίο πάνω στο οποίο θεμελιώθηκαν τα δύο φιλοσοφικά ρεύματα,</p> <p>-θα μπορούν να περιγράψουν τον τρόπο με τον οποίο οι βασικές επιστημολογικές και γνωσιοθεωρητικές προκείμενες εξακτινώνονται προς τα πεδία της ηθικής και</p>

πολιτικής φιλοσοφίας,

-θα μπορούν να χαρτογραφήσουν με επάρκεια τις σύνθετες σχέσεις (αντίθεσης/αλληλεπίδρασης) μεταξύ των δύο φιλοσοφικών παραδόσεων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Εκτέλεση αυτόνομης εργασίας και λειτουργία στο πλαίσιο ομαδικής εργασίας, άσκηση στην κριτική και την ανάλυση, προαγωγή της δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα θα ασχοληθούμε με μια εξαιρετικά σημαντική περίοδο για την ανάπτυξη και εξέλιξη της φιλοσοφίας, αυτήν που αναφέρεται ως «νεότερη» και απλώνεται κατά τη διάρκεια του δεκάτου εβδόμου και δεκάτου ογδόου αιώνα. Στο μάθημά μας θα επικεντρωθούμε στον δέκατο έβδομο αιώνα, κατά τη διάρκεια του οποίου τίθενται τα θεμέλια για έναν νέο τρόπο στην άσκηση της φιλοσοφίας και για μια νέα φιλοσοφική στοχοθεσία και μεθοδολογία. Ως ανταπόκριση στην εμφάνιση νέων επιστημονικών θεωριών και ενός νέου τρόπου θέασης του κόσμου οι φιλόσοφοι της

νεότερης εποχής συγκροτούν την οντολογία και τη γνωσιοθεωρία τους αναλόγως, έτσι ώστε προκύπτουν δύο μείζονα φιλοσοφικά ρεύματα που καθόρισαν την εξέλιξη της φιλοσοφικής σκέψης: ο ορθολογισμός (ρασιοναλισμός) και ο εμπειρισμός. Στο μάθημά μας θα εξετάσουμε τις βασικές επιστημολογικές και γνωσιοθεωρητικές προκείμενες των δύο παραδόσεων και τις οντολογίες που προέκυψαν στη βάση του νέου τρόπου φιλοσοφικής σκέψης και των συνταρακτικών ανακαλύψεων των νέων επιστημών. Θα επιμείνουμε επίσης στον τρόπο με τον οποίο οι επιστημολογικές και γνωσιοθεωρητικές προκείμενες επηρέασαν τον σχηματισμό των θεωρητικών συστημάτων στις επιμέρους ηθικές και πολιτικές επεξεργασίες των ρασιοναλιστών και εμπειριστών φιλοσόφων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Ναι		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Παραδόσεις	39	
	Προετοιμασία για τις παραδόσεις	52	
	Προετοιμασία για εξέταση	31	
	Εξέταση	3	
Σύνολο Μαθήματος		125	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Η αξιολόγηση θα γίνει στη βάση των εξής κριτηρίων: - Συμμετοχή (10%) - Γραπτή ή προφορική εξέταση (90%) Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά		

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πηγές: Gassedi, P. <i>Selected Works</i> . Μτφρ. Cr. Brush. N.Y.: Johnson Reprints 1972.
--

Λάιμπνιτς. *Μοναδολογία*. Μτφρ. Π. Στ. Λαζαρίδης-Δ. Αναπολιτάνος. Εκκρεμές:

Αθήνα 2006. Λάιμπνιτς. *Μεταφυσική πραγματεία*. Μτφρ. Π. Καϊμάκης. Βάνιας:

Θεσ/κη 1992.

Λοκ. Τζ. δοκίμιο για την ανθρώπινη νόηση. Μτφρ. Χρ. Ξανθόπουλος. Παπαζήσης:

Αθήνα 2016. Μπέικον, Φρ. *Νέο όργανο των επιστημών*. Μτφρ. Γ. Δαρδιώτης.

Σταμούλης: Αθήνα 2021.

Μπέικον, Φρ. *Τα δοκίμια*. Μτφρ. Σπ. Φέγγος. Ζήτρος: Θεσ/κη 2005.

Μπερκλεϊ, Τζ. *Οι αρχές της ανθρώπινης γνώσης*. Μτφρ. Ν. Μακρής. Δρόμων: Αθήνα 2007.

Μπερκλεϊ, Τζ. *Δοκίμιο για μια νέα θεωρία της όρασης*. Μτφρ. Β. Κρουστάλλης. Καστανιώτης: Αθήνα 2004.

Νεύτωνα, Ισ. *Γενικό σχόλιο*. Μτφρ. Γ. Δαρδιώτης. *Νέο Πλανόδιον*.

Ντεκάρτ, Ρ. *Στοχασμοί περί της πρώτης φιλοσοφίας*. Μτφρ. Ευάγγ. Βανταράκης. Εκκρεμές: Αθήνα 2003.

Ντεκάρτ, Ρ. *Λόγος περί της μεθόδου*. Μτφρ. Χρ. Χρηστίδης. Παπαζήσης: Αθήνα 1976.

Χιουμ, Ντ. *Κείμενα, αυτοβιογραφικά, γνωσιολογικά, ηθικά*. Μτφρ. Μ. Πουρνάρη-Χρ. Μητσοπούλου. Εκκρεμές: Αθήνα 2006.

Χιουμ, Ντ. *Έρευνες για τις αρχές της ηθικής*. Μτφρ. Δ. Δρόσος. Εκκρεμές:

Αθήνα 2021. Χομπς, Τ. *Λεβιάθαν*. Μτφρ. Γ. Πασχαλίδης_Αιμ.

Μεταξόπουλος. *Γνώση*: Αθήνα 1989.

Χομπς, Τ. *Περί των στοιχείων του φυσικού νόμου και της πόλιτικής*. Μτφρ. Β. Μακρυπούλιας. Άμμων Εκδ.: Αθήνα 1989.

Δευτερεύουσα βιβλιογραφία:

Alessio F., *Ιστορία της Νεότερης Φιλοσοφίας*. Μτφρ. Θ. Θυμιοπούλου. Αθήνα: Τραυλός 2012.

Cottingham J., *Φιλοσοφία της επιστήμης Α΄: Οι ορθολογιστές*. Μτφρ. Σ. Τσούρτη, Αθήνα: Πολύτροπον 2003.

Kenny A. (επιμ.). *Ιστορία της Δυτικής Φιλοσοφίας*. Μτφρ. Δ. Ρισσάκη. Αθήνα: Νεφέλη 2005. Renaut A. *Η Φιλοσοφία*. Μτφρ. Τ. Μπέτζελος. Αθήνα: Πόλις 2009.

Μπαλτάς, Αρ. & Στεργιόπουλος, Κ. «Εισαγωγή», στο Αρ. Μπαλτάς & Κ.

Στεργιόπουλος,

Φιλοσοφία και επιστήμες στον εικοστό αιώνα, ΠΕΚ:

Ηράκλειο 2019. Μολύβας, Γρ. *Φιλοσοφία στην Ευρώπη*,

Τόμος Α΄. ΕΑΠ: Πάτρα 2000.

Μπενιέ Ζ.-Μ. *Ιστορία της Νεωτερικής και Σύγχρονης*

Φιλοσοφίας. Φυσιολογίες και Έργα. Μτφρ. Κ.

Παπαγιώργης. Αθήνα: Καστανιώτης 2001.

Πλάγγεσης Γ. *Νεότερη Ευρωπαϊκή Φιλοσοφία. Φιλοσοφικός λόγος, κριτική της θρησκείας και ιδεολογία*. Αθήνα: Κριτική 2009.

Σατελέ Φρ. (επιμ.), *Η Φιλοσοφία, Τόμος Β΄: Από τον Γαλιλαίο ως τον Ζ. Ζ. Ρουσσώ*.

Μτφρ. Κ. Παπαγιώργης. Αθήνα: Γνώση, 1990.

Woolhouse R. S. *Φιλοσοφία της Επιστήμης Β΄: Οι εμπειριστές*. Μτφρ. Σ. Τσούρτη.

Αθήνα: Πολύτροπον 2003.